

Johannes Humlum: Pirzada. Rejser i Indien og Afghanistan. 211 s., 18×25 cm, 75 billeder og kort. Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag. København 1950. Kr. 16,50.

Som forfatteren gør opmærksom på i indledningen, skal denne bog alene være en skildring af hans rejser under Henning Haslund Christensens sidste ekspedition. Først får man et par glimt fra turen til Indien og nogle indtryk fra Bombay og Karachi, ligesom man også i slutningen følger forfatteren gennem Indien på tilbageturen. Den største del af bogen er ganske naturligt helliget Afghanistan, der var professor Humlums egentlige arbejdsområde.

Forfatteren beskriver nogle af sine oplevelser under transporterne rundt i Afghanistan og indfører nu og da enkelte områders naturgeografi. Endvidere får man et indblik i kunstvandings teknik og i dens store betydning for landet, medens afghanerne selv overvejende præsenteres gennem tjenere, chauffører og enkelte politimedlemmer.

Bogen er rigt illustreret med gode fotografier og med kort af en kvalitet, man sjældent finder i rejseskildringer. Visse af de større rent historiske kapitler, der står ganske alene, forekommer lidet motiverede i denne rene rejsebeskrivelse, medens de mindre afsnit, der er flettet ind i sammenhængen, absolut tjener til at belyse den aktuelle situation.

Kr. M. Jensen.

Elsie K. Cook: Ceylon, its geography, its resources and its people. (2. udg. ved K. Kularatnam). Macmillan and Company, Ltd. London 1951. Format 15×20 cm, 360 sider med 122 illustrationer og kort.

Bogen er planlagt som lærebog i Ceylons geografi for højere skoler (på Ceylon) og bringer som sådan en hel del elementært geografisk stof, men samtidigt appellerer forfatteren mange gange til eleverne for at få dem til at tænke problemerne igennem selv og gøre personlige studier i marken, så snart lejlighed gives.

Det falder ganske naturligt, at bogen indledes med et temmelig stort kapitel om Ceylons historie (kolonialhistorien), der har haft en så afgørende betydning for øens udvikling. Således har bl. a. beliggenheden på de vigtige handelsveje mellem Europa og Østen på mange punkter medført store fremskridt fremfor det indiske fastland, og E. K. Cook gør i denne forbindelse også opmærksom på, at ceylonerne i højere grad end andre af Østens folk har forstået at drage nytte af denne fordelagtige beliggenhed.

I det fysiske geografiske afsnit, der følger efter, er der lagt megen

vægt på at finde frem til årsagssammenhængen mellem de forskellige naturforhold, og især er nedbøren indgående analyseret. Under afsnittet „Economic Geography“ gennemgås de vigtigste produkter, så man får et godt billede af disse afgrøder fra et tropisk monsun-område, men også her holdes formen elementær.

Det sidste større kapitel „Human Geography“ indledes med nogle interessante sammenligninger mellem den hvide og den farvede mands tilpasningsevne i troperne, altsammen til fordel for den mørke, efterfulgt af nogle typiske betragtninger over den hvide mands undervurdering af de farvede. Endvidere behandles de enkelte befolkningsgruppers indvandring, deres fordeling på øen og nære tilknytning til specielle erhvervsgrøner. Bogen afsluttes med en sammenfatning af det gennemgåede stof indenfor Ceylons enkelte naturlige regioner. Den rige illustration gennem de mange kort gøres desværre noget uklar på grund af det dobbelte navnesæt (engelsk og singhalesisk), og måske kunne nogle af kortene have været sparet eller erstattet med mere sigende fremstillinger.

Kr. M. Jensen.

Per Høst: Hva verden viste mig. Aschehoug, Oslo 1951.

Per Høst kom som ganske ung op på zoologisk museum og ville starte en ekspedition til New Guinea. Det gik selvfølgelig ikke så let, og Per Høst kom ikke til New Guinea, men har dog fået set en del af verden. Bogen her skildrer hans oplevelser som zoolog med sælfangerskuderne i Hvidehavet og i Vestisen, og forfatteren er en blændende fotograf, hvis sælbilleder simpelthen ikke kan være bedre, og man får et levende indtryk af den mægtige norske sælfangst, der drives i Vestisen og ved New Foundland. I 1951 blev der alene af norske sælfangere dræbt 51.000 grønlandssæler og 137.000 klapmytse i isen ud for Østgrønland, og ved New Foundland fangede nordmændene 135.000 grønlandssæler, og canadierne fangede 160.000 grønlandssæler; ikke desto mindre er forfatteren, efter ved luftfotografering at have optalt bestandene på ynglepladserne, meget optimistisk og mener ikke, at bestanden af grønlandssæler står overfor nogen umiddelbar fare, hvorimod der er fare for klapmytsen.

Fra sælundørsøgelserne kom forfatteren til Amerika, arbejdede en tid på en zoologisk station i „The Everglades“ i Florida, og derfra videre til den berømte station på Barro Colorado i Panama. Denne station ligger på en ø i en af de kunstige søer, som dannedes ved bygningen af Panama-kanalen; ved oversvømmelsen trængtes